

*Gn 18,1-16: I ukázal se Hospodin Abrahamovi při božišti Mamre, když seděl za denního horka ve dveřích stanu. Rozhlédl se a spatřil: Hle, naproti němu stojí tři muži. Jakmile je spatřil, vyběhl jim ze dveří stanu vstříc, sklonil se k zemi a řekl: „Panovníku, jestliže jsem u tebe našel milost, nepomíjej svého služebníka. Dám přinést trochu vody, umyjte si nohy a zasedněte pod strom. Rád bych vám podal sousto chleba, abyste se posilnili; potom půjdete dál. Přece nepominete svého služebníka.“ Odvětili: „Učiň, jak říkáš.“ Abraham rychle odběhl do stanu k Sáře a řekl: „Rychle vezmi tři míry bílé mouky, zadělej a připrav podpopelné chleby.“ Sám se rozběhl k dobytku, vzal mladé a pěkné dobytče a dal mládenci, aby je rychle připravil. Potom vzal máslo a mléko i dobytče, jež připravil, a předložil jim to. Zatímco jedli, stál u nich pod stromem. Pak se ho otázali: „Kde je tvá žena Sára?“ Odpověděl: „Tady ve stanu.“ I řekl jeden z nich: „Po obvyklé době se k tobě určitě vrátím, a hle, tvá žena bude mít syna.“ Sára naslouchala za ním ve dveřích stanu. Abraham i Sára byli staří, sešli věkem, a Sáře již ustal běh ženský. Zasmála se v duchu a řekla si: „Když už jsem tak sešlá, má se mi dostat takové rozkoše? I můj pán je stařec.“ Tu Hospodin Abrahamovi řekl: „Pročpak se Sára směje a říká: „Což mohu opravdu родit, když už jsem tak stará?“ Je to snad pro Hospodina nějaký div? V jistém čase, po obvyklé době, se k tobě vrátím a Sára bude mít syna.“ Sára však zapírala: „Nesmála jsem se“, protože se bála. On však řekl: „Ale ano, smála ses.“ Muži se odtud zvedli a zamířili k Sodomě. Abraham šel s nimi, aby je doprovodil.*

*1K 1,27: co je světu bláznovstvím, to vyvolil Bůh, aby zahanbil moudré, a co je slabé, vyvolil Bůh, aby zahanbil silné.*

Člověk na něco čeká a těší se, jenže zatím marně, a tak už začne být nedočkavý a s postupem času rozmrzelý nebo zklamaný. Takhle nějak si představuju staříka Abrahama. Hospodin ho povolal, ať se vypraví na novou životní etapu. To už mu bylo docela dost roků, ale nevadí, Bůh

může i do stáří nabídnout lákavou budoucnost. V Abrahamově případě nabídl do budoucna krásnou zemi a četné potomstvo a hlavně poslání: v jeho potomstvu mají dojít požehnání všechny národy.

Abraham skutečně opustil, na čem mu dosud záleželo a kde byl doma, a šel za Božím příslibem a za tím posláním. Jenže pak se dlouho nedělo nic, z čeho by ta dobrá budoucnost koukala. „Já, Bože, věřím, že uděláš, co jsi řekl, ale trvá ti to nějak dlouho.“

Až jednou, v úmorném vedru, kdy jsou všichni tvorové malátní, se tu objevili tři návštěvníci. Abraham s nimi rozpráví a biblický vypravěč naznačuje, že rozmlouvá přímo s Hospodinem. Je to trochu nejasné, ale vlastně se podobné motivy najdou v Bibli víckrát. „K některým z vás přišli na návštěvu andělé, ani jste nevěděli,“ píše se v jednom dopise. Anebo v jednom Ježíšově podobenství se lidi diví: „My že jsme ti nepomohli, když jsi byl v nouzi? A kdy to bylo? Nepoznali jsme tě!“

Ti tři, co přišli k Abrahamovi, mají hlad a špinavé nohy a on s nimi zapřede hovor a ve slovech, která v rozhovoru zazní, je cosi důležitého od Hospodina.

Abraham už je starší pán, ale teď hýří energií a chce je přivítat jako hostitel a povídá: „Panovníku, jestliže jsem u tebe našel milost, nepomíjej svého služebníka.“ Před lety dostal od Boha slib a doted' marně čeká, kdy už se splní, ale v tuto chvíli do hovoru neplete své představy a nároky, jak by co mělo být a co měl Bůh udělat už dávno. Asi nějaké představy měl, protože ty má každý, ale v setkání s Bohem dojde na důležitější věci, než co si kdo představujeme a jak. A tak Abraham jen vyjádří přání: ať mě Boží milost nemine, je-li určena i pro mne.

Setkání vyústilo do společného jídla. Sára se ho neúčastnila, ti tři se po ní však ptají. Vždyť není člověku dobře samotnému, zvláště když doléhá tíha dní a únava a pochybnosti. Nevíme, proč s nimi Sára nejedla. Možná, že nesdílí Abrahamovo nadšení a nevidí v příchozích Boží návštěvu. A tak se nepřidala, ale naslouchá, přece jen ji zajímá, o čem se bude mluvit. Slyší, že je řeč právě o ní. Říkají, že bude mít syna. Sára se zasměje, to sis měl, Bože, vzpomenout dřív, snad tak před třiceti lety, ale to jsi zmeškal, protože teď už to nejde. Těžko říct, co všechno v tom smíchu bylo, když se v duchu zasmála.

Nechtěla, aby hosté ten smích viděli. Všimli si ho však, zareagovali

na něj a v té reakci je Boží komentář, hodný zapamatování: vždycky, když o někom usoudíte, že na důležitý úkol ještě nebo už není zralý, ještě nebo už na to nemá věk, schopnosti či moudrost, nejspíš tím vyjadřujete svou zkušenost a nějaké znalosti a nějaké předsudky – ale má to všechno takovou váhu, aby s tím Bůh nemohl nic dělat? Boží slovo bývá někdy směšné a Sára se mu zasmála a měla proč, a přece to bylo tak, jak to Bůh řekl. Ten příběh mluví o nás lidech a o našich unavených nadějích, ale je v Bibli proto, že mnohem víc než o nás vypráví o Bohu a o tom, co nám nabízí a k čemu nás vybízí.

Ještě než se Sáře ten synek narodí, je tu jeden nepříjemný rozhovor a příběh. Týká se města, které leží opodál a jehož sláva hvězd se dotýká, jen je to ten druh slávy, o který není co stát. Křik odtamtud volá až do nebe a hřích je tak těžký, že už s tím chce Bůh něco udělat. Abraham si snadno domyslí, že to s těmi lidmi nedopadne dobře, a začne se za ně přimlouvat (ostatně má tam příbuzné).

Ty jsi schopen to tam vyhladit, Bože, ale kdyby tam bylo padesát spravedlivých, to bys s ostatními zahubil i je? Postupně počet spravedlivých usmlouvá na deset. „Tak mi je přiveď,“ řekl Bůh a Abraham je v koncích. Kde je vzít, když nejsou? Nebo byste deset bezchybných ve svém okolí našli? Ale i kdyby, o bezchybných tu teď řeč není, neboť jde o podstatně hlubší rovinu lidské bytosti.

Po křesťanském způsobu to povím tak, že spravedlivými se sami neuděláme. Spravedlivými nás činí jen Boží milost, jen Boží láska a odpuštění. Obdaření a vyzbrojení tou milostí pak snad budeme dělat, co je dobré pro druhé a pro nás. Chtělo by to deset takových, kdo jsou odkázáni na Boží milosrdenství a hlásí se k tomu (nejen slovy, ale uvnitř a tím pádem pak i navenek). Víte, jak to se Sodomou dopadlo: nic moc. Přitom tam možná byli i hodní lidé, kteří vykonali leccos dobrého a trochu si na tom zakládali. Pak tam asi byli takoví, kdo potřebují pomoc, ale rozhodně ji nečekají od Boha. Asi tam byli i lidé, u nichž těžko říct, čím se vlastně řídí. Takové normální místo to bylo. Tak ten příběh nečtěme jako kapitolu z dávná, ale jako poslání a nabídku, odkud brát inspiraci a sílu a co od nás takové naše město potřebuje.

Boží slovo je někdy k smíchu. Zvláště když zazní v situaci, ze které žádná naděje nekouká a vidí ji tam jen Bůh. A ona tam opravdu je.

Jeden prorok (Jeremiáš) kdysi vyřizoval od Boha vzkaz: když se najde aspoň jeden spravedlivý, já kvůli němu odpustím i ostatním. Na tom později vyrostlo křesťanské vyznání: že se ten jeden nenašel, tak to podstoupil Bůh sám. Co lidem přijde naivní a směšné, to Bůh vyvolil a uskutečnil. Zahanbil tím silné a moudré a je nám to k dobru. Díky, Pane.

*A nebojte se těch, kteříž mordují tělo, ale duše nemohou zabít; než bojte se raději toho, kterýž může i duši i tělo zatratiti v pekelném ohni. Zdaliž neprodávají dvou vrabců za malý peníz? a jeden z nich nepadá na zem bez Otce vašeho.*

*Vaši pak i vlasové na hlavě všickni sečtení jsou. Protož nebojte se, mnohých vrabců dražší jste vy.*

Tak si to (v kralické češtině) čítali naši předkové;  
a jako byl Bůh s nimi, bude, věříme, i s námi:  
abychom spatřovali naději v zemi nevalných vyhlídek  
a život v údolí stínu smrti.  
Bůh buď s vámi na vašich cestách,  
vy pak vězte, ať se vydáte kamkoli,  
že tam nejdete sami.